

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 12641
Tarih : 22.04.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 27/04/2021 13:42
Sayı: E-120.10-
0813152

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ekonomik kriz ve Koronavirüs (Covid 19) pandemisi nedeniyle en çok etkilenen “İşçi Sınıfı”nın içinde bulunduğu olumsuz çalışma koşullarının tespit edilmesi ve iyileştirilmesi, Kod-29, düşük ücret, esnek çalışma saatlerinin kaldırılması, sendikalaşma hakkının önündeki engellerin kaldırılması, her türlü nakdi ve ayni desteğin sağlanması, aşı önceliği verilerek sağlık ve sosyal güvencelerin kapsamının genişletilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve talep ederiz.

Dr. Habip EKSİK

İğdır Milletvekili

ÖZET

İnsan yaşamını ciddi olarak tehdit eden COVID-19 salgınından korunmak herkes için bir hak, devletin salgından koruyacak önlemleri “herkes” için alması ise bir yükümlülüktür. Hangi nedenle olursa olsun birileri için korunma önlemleri en üst noktada alınırken bir başkası bu önlemlerin tamamen veya kısmen dışında tutuluyorsa yaşama hakkına haksız müdahale ortaya çıkarmaktadır. Bağımlı çalışanlar işçiler-emekçilerin “herkes” öznesinin dışında bırakıldığı görülmektedir. Üretimin sürmesi adına yetersiz hukuki düzenlemelerle korunmasız bırakılmış, koruma hukuku dar yorumlanarak, emekçiler “işim mi, sağlığım mı, gelirim mi” açmazı içerisine bırakılmışlardır. İşverenler ise yasalara aykırı olmasına aldırmaksızın kendi çalışma biçimlerini yaşama geçirmiş ve olağanüstü mağduriyetlerin yaşanmasına, ailelerin yok olmasına, intiharlara sebep olup yoksullukla mücadele dahi edilemez, hak ihlallerine sebep olmuşlardır.

GEREKÇE

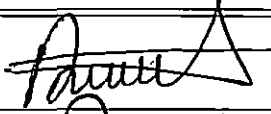
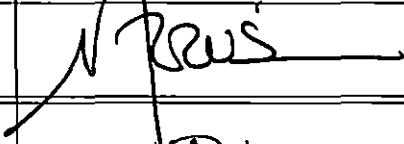
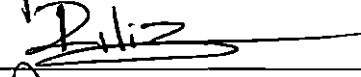
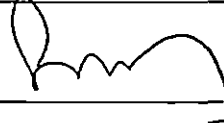
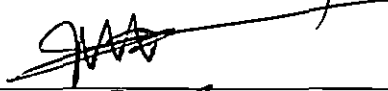
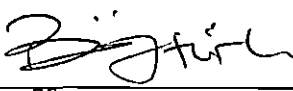
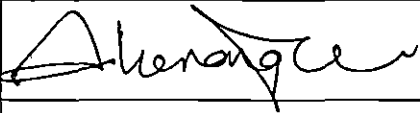
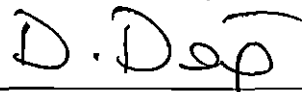
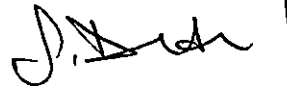
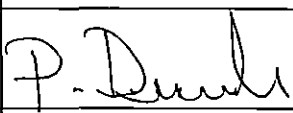
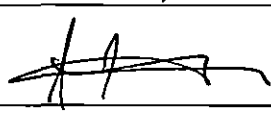
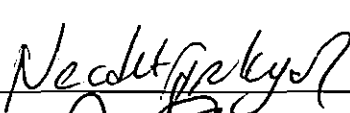
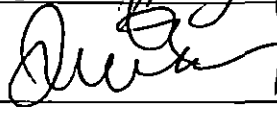
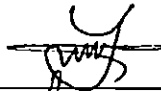
İktidarın Covid-19 Salgınıla Mücadele Stratejisi açıkça ifade etmese de başından itibaren “sürü bağışıklama” stratejisi olduğu sıklıkla kamuoyunda yer almış, üretimin duracağı ve devletin tüm topluma bir süre karşılıksız gelir sağlamak durumunda kalacağı kaygısı bu stratejinin tercih edilmesine sebep olduğu yargısı oluşmuştur. Bu sürecin bedelini ise en çok gelirsiz ve işsiz kalmama kaygısıyla fabrika, tarla, AVM, atölye, inşaat, pazar, lokanta, sokak, toplu taşıma araçları vb. aynı çatı altında yüzlerce, binlerce kişiyle birlikte çalışmak zorunda kalan emekçiler ödemiştir. Dolayısıyla pandemi sınıfsal ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştirmiş, ağır

sonuçlar yaratmıştır. Olağanüstü bir durum olan salgında emekçileri, işçileri, emeklileri, kadınları, gençleri, işsizleri, mültecileri, toplumun tüm kesimlerini koruyacak kaynakların oluşturulması için sendikalar, emek ve meslek örgütlerinin talepleri karşılıksız kalmıştır. Meksika'dan sonra dünyada işçilere en az mali kaynak aktaran Türkiye'de en az 12 milyon kayıtlı işçi gelir ve iş gelir kaybına uğramıştır. Kayıt dışı çalışanlar ise son bir yıldır tümünden yoksulluk ve açlık girdabında yaşama tutunmaya çalışmaktadır. Sendikalar, emek ve meslek örgütleri iş yerlerinin hala salgına karşı hijyen kurallarına göre organize edilmediğini ve denetimin olmadığını ifade etmektedirler. Milyonlarca emekçinin acilen aşılması gerekirken hala maske, eldiven gibi temel kişisel koruyucu malzeme ihtiyacı giderilmeden çalıştırılmakta, haklarını istedikleri takdirde sendikalaşma hakları da engellenerek patronlar tarafından her türlü şiddete maruz kalarak, ücretlerini alamadan işten çıkarılmaktadır. Özellikle şantiyelerde, atölyelerde, fabrikalarda hastalık belirtileri gösterdiği halde emekçilerin muayenesi ve test uygulanması sağlanmadan çalışmaya devam ettirilmesi daha fazla can kayıplarının yaşanmasına neden olmaktadır.

İktidarın çokça övündüğü kısa çalışma ödeneği ise ölümü gösterip sıtmaya razı etme hali olmuştur. Her ne kadar işten çıkarmalar yasaklansa da işverenler çığ gibi "işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına aykırı davranışı nedeni ile fesih" denilen kod 29 ile yüz binlerce işçiye işten çıkarmış, bu şekilde işten çıkarılanlar bir daha iş bulamama kaygısıyla açlıkla baş başa bırakılmıştır. Bu kod ile işten çıkarılan işçiye kıdem tazminatı, ihbar tazminatı gibi hakları verilmediği gibi işçi çıkarılma kodu nedeniyle işsizlik maaşı dahi alamamaktadır. "Ahlak ve iyi niyet" gibi muğlak ve soru işaretleri uyandıran içeriğinden dolayı bu şekilde işten çıkarılan bir işçinin bir daha iş bulması ise oldukça güç olmaktadır. Türkiye genelinde aylar hatta yıllara dayanan, emekçilerin uğradıkları hak gaspına karşı devam ettirdiği 22 ayrı eylem ve grev devam etmektedir.

DİSK-AR'ın açıklamasına göre 2020 yılında 34 bini kadın ve 143 bini erkek işçi olmak üzere toplam 177 bin işçi Kod-29 maddesi ile işten çıkarıldı. Yani her ay yaklaşık 15 bin işçi Kod-29 gerekçesiyle işten atıldı. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi 2020'de en az 2 bin 427 emekçinin iş cinayetlerinde yaşamını yitirdiğini ve en fazla ölümün 741 emekçi ile Covid-19'dan yaşandığını, 2021 Mart ayında ise en az 142 emekçinin iş cinayetlerinde hayatını kaybettiğini açıklamıştır.

Ekonomik kriz ve Koronavirüs (Covid 19) pandemisi nedeniyle en çok etkilenen "İşçi Sınıfı"nın içinde bulunduğu olumsuz çalışma koşullarının tespit edilmesi ve iyileştirilmesi, Kod-29, düşük ücret, esnek çalışma saatlerinin kaldırılması, sendikalaşma hakkının önündeki engellerin kaldırılması, her türlü nakdi ve ayni desteğin sağlanması, aşı önceliği verilerek sağlık ve sosyal güvencelerin kapsamının genişletilmesi amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	